

DECIZIE

02 februarie 2011

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Ion Secieru

Judecătorii

Marina Anton și Ana Gavrilița

examinând în ședință publică recursul declarat de Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigatii Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundația Soros-Moldova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată al concurentului electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigatii Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundația Soros-Moldova privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, împotriva încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2010, prin care au fost aplicate măsuri de asigurare,

c o n s t a t ă :

Concurentului electoral, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigatii Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, reclamantul solicitând totodată instanței de judecată asigurarea acțiunii prin aplicarea interdicției de a răspândi buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” și aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului până la examinarea în fond a cauzei.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2010, au fost aplicate măsuri de asigurare, fiind dispusă aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului „Cunoaște-ți candidatul”, a interzice Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigatii Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova să difuzeze buletinul „Cunoaște-ți candidatul!”.

Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigatii Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundația Soros-Moldova au declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2010, cu emiterea unei alte încheieri privind respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului declarat, Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundația Soros-Moldova au indicat că încheierea primei instanțe este neîntemeiată și prezintă un tertip electoral al intimatului din următoarele motive: Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat (ICPC) a fost lansată în luna noiembrie 2008 de către 7 organizații neguvernamentale:

- Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”;
- Asociația Presei Independente;
- Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției;
- Centrul pentru Jurnalism Independent;
- Centrul de Investigații Jurnalistice;
- și Fundația „Soros Moldova”.

Scopul ICPC este de a preveni alegerea candidaților compromiși sau corupți prin prezentarea alegătorilor a informației obținute în urma monitorizării și confruntării acestora cu criteriile de integritate. Buletinul „Cunoașteți candidatul!”, elaborat de ICPC în cadrul unei campanii de informare, prezintă argumente privind incompatibilitatea cu funcția de deputat a unor candidați de pe listele partidelor înscrise în cursa electorală, din perspectiva unor criterii de integritate, pe care inițiativa le consideră obligatorii pentru deputații în Parlamentul Republicii Moldova.

Indică că monitorizarea a fost efectuată de un grup de jurnaliști de investigație. Ulterior, informația prezentată de aceștia a fost verificată de referenți, juriști și membrii Inițiativei.

La etapa finală, pe data de 11 noiembrie 2010, lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat din perspectiva criteriilor de integritate enunțate mai sus a fost remisă partidelor politice din care fac parte. Partidele au avut ocazia fie să prezinte contraargumente la informația prezentată, fie să excludă candidații respectivi din lista lor până pe data de 15 noiembrie 2010, însă nici un partid nu a prezentat vre-o reacție.

Consideră recurenții că cererea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) este abuzivă, deoarece acesta trebuia să formuleze pretenții doar cu privire la proprii candidați (cerință cu privire la care ar putea să-și justifice interesul) și nu cu privire la întreaga broșură, care conține și candidați din alte partide. PCRM a acționat cu „exces de zel”, întrucât la ziua adresării intimatului în judecată, era notoriu deja faptul că broșurile nu mai puteau fi distribuite din cauza încheierii emise de judecătorul Angela Catană la cererea lui Alexandru Oleinic.

Consideră recurenții că prin această încheiere, se dorește reducerea la tăcere a reprezentanților societății civile și a mass-media, ceea ce afectează libertatea de expresie și dreptul la alegeri libere.

Consideră încheierea contestată ca fiind ilegală și care contravine jurisprudenței CEDO, dat fiindcă aceasta constituie o încălcare a art.10 din CEDO și art.3 al Protocolului 1 Adițional la CEDO.

Astfel, toate aceste elemente denotă faptul că încheierea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 24 noiembrie 2010 prin care s-a dispus interzicerea difuzării informației (cu 4 zile înainte de data alegerilor) este o măsură disproporționată în raport cu probabilitatea iluzorie a reclamantului de a obține câștig de cauză în procesul examinării acțiunii intentate, ținând cont de faptul că în 2009 ICPC a obținut câștig de cauză într-un proces similar, pornit de un politician inclus în lista celor compromiși, făcută public de ICPC la alegerile din 29 iulie 2009 și de faptul că în 2009 o contestație similară a PCRM a fost respinsă de CEC.

Reprezentantul recurenților, în ședința instanței de recurs a susținut recursul declarat

și a solicitat admiterea acestuia.

Intimatul PCRM, fiind legal citat în mod repetat despre locul, data și ora judecării pricinii, fapt ce se confirmă prin semnătura aplicată în copia citației, în ședință de judecată nu s-a prezentat, nu a informat instanța despre motivele neprezentării și cu referire la prevederile art.414 al.(1) CPC instanța de judecată a dispus judecarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind reprezentatul părților, studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii primei instanțe și pronunțarea unei noi încheieri privind respingerea cererii de asigurare a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.c) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform prevederilor art.174 CPC, judecătorul sau instanța de judecată, la cererea participanților la proces poate lua măsuri de asigurarea acțiunii. Asigurarea acțiunii se admite în orice fază a procesului, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar crea dificultăți judecătorești sau ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Potrivit art.175 al.(1) CPC, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:

- a) să pună sechestrul pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;
- b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;
- c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații față de el;
- d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);
- e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

În ședință de judecată s-a stabilit că reclamantul concurentului electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigații Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 24 noiembrie 2010, au fost aplicate măsuri de asigurare prin interzicerea răspândirii buletinului „Cunoaște-ți candidatul!” și a dispus aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului până la examinarea cauzei în fond.

Potrivit art.175 al.(2) CPC, judecătorul sau instanța poate aplica, după caz, și alte măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.

Colegiul Civil reiterează că asigurarea acțiunii reprezintă totalitatea măsurilor care garantează executarea hotărârii judecătorești, în cazul admiterii cerințelor înaintate de către reclamant. Deci, importanța acestei instituții constă în apărarea drepturilor reclamantului, în cazul în care pârâtul va acționa cu rea-credință sau când neaplicarea măsurilor va duce la imposibilitatea executării hotărârii judecătorești.

Conform art.16 al.(1) Cod civil orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale.

Prin articolul menționat legislatorul consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice la onoare, demnitate și reputație profesională.

Onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, iar demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale, profesionale. Reputația profesională constituie aprecierea calităților profesionale ale persoanei.

Altfel spus, onoarea și demnitatea sunt caracteristice persoanei fizice, pe când persoana juridică dispune doar de reputație profesională, ceea ce în esență determină gradul de temeinicie a acțiunii, care cu titlu de consecință se răsfrânge și în privința măsurii de asigurare a acțiunii.

Deci, rezultă, că reclamantul în pricină, care este persoana juridică a formulat cerința privind constatarea ca fiind defăimătoare a informației ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” și interzicerea răspândirii lui.

Raportând circumstanțele pricinii la normele de drept enunțate Colegiul Civil a constatat că acțiunea reclamantului Partidul Comuniștilor din Republica Moldova este depusă fără a fi formulate cert care anume informații incluse în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” sunt defăimătoare partidului enunțat, astfel, nefiind identificate limitele judecării pricinii, necătfind la faptul că obligația în cauză este pusă de către legislator în sarcina reclamantului.

Respectiv, prevederile art.240 al.(3) CPC instituie pentru instanța de judecată limite de judecare a pricinii, care sunt determinate de cerințele formulate în acțiune, care pe cale de consecință stabilește și limitele asigurării acțiunii.

Colegiul Civil constată încălcarea gravă a prevederilor enunțate, fapt care a și dus la aplicarea eronată, viciată și disproporționată din punct de vedere procedural a măsurilor de asigurare contestate.

În continuarea ideii prefigurate, Colegiul reține că buletinul „Cunoaște-ți candidatul” conține informații despre diverși candidați electorali, o parte din aceștia nefiind membri ai Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, fapt ce reiterează netemeinicia asigurării acțiunii și justifică argumentele invocate de către recurenți vizavi de depășirea limitelor acțiunii în asigurarea acesteia.

Ține de menționat că formula procedurală, ce constituie obiect al litigiului, se instituie de către instanță doar în scopul garantării executării hotărârii judecătorești, în cazul admiterii cerințelor înaintate de reclamant, or probabilitatea de a obține câștig de cauză în speța dată este iluzorie.

Respectiv, reieșind din prevederile art.118 CPC reclamantul urmează să demonstreze că pârâtul va acționa cu rea-credință sau când neaplicarea măsurilor va duce la imposibilitatea executării hotărârii judecătorești. În pricină, măsura de asigurare dispusă prin aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului „Cunoaște-ți candidatul” și interzicerea Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigații Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova să difuzeze buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” reprezintă de fapt o soluție momentană pe fondul cauzei, injustă și care a substituit întregul proces judiciar prin actul de procedură contestat din considerentele că formula asiguratorie coincide întocmai cu cerințelor reclamantului.

Astfel, prin emiterea unei astfel de măsuri de asigurare în perioada preelectorală, cu interzicerea distribuirii buletinului „Cunoaște-ți candidatul!”, a cărei executare este imediată constituie o măsură disproporționată vizavi de scopul și garanțiile oferite de legislator pentru asemenea categorii de acte procedurale. Respectiv, Colegiul reține ca

fiind întemeiat argumentul recurențelor vizavi de ilegalitatea încheierii contestate care contravine jurisprudenței CEDO invocate, dat fiindcă aceasta constituie o încălcare a art.10 din CEDO și art.3 al Protocolului 1 Adițional la CEDO.

Reieșind din cele menționate mai sus, Colegiul Civil ajunge la concluzia că recursul declarat este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii contestate și pronunțarea unei noi încheieri prin care a respinge cerința intimatului-reclamant concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova de aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului „Cunoaște-ți candidatul” și de interzicere Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigații Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova să difuzeze buletinul „Cunoaște-ți candidatul!”.

În conformitate cu prevederile art.419, art.427 lit.c) CPC, Colegiul Civil

d e c i d e:

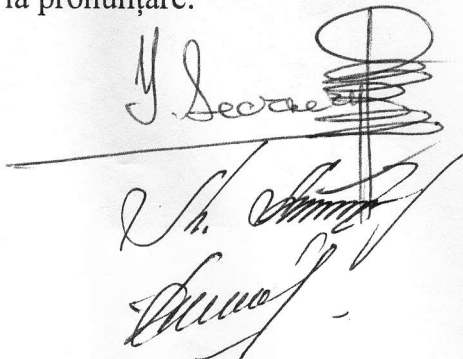
Se admite recursul declarat de Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundația Soros-Moldova.

Se casează încheierea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 24 noiembrie 2010, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată al concurentului electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova împotriva Asociației pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociației Presei Independente, Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrului pentru Jurnalism Independent, Centrului de Investigații Jurnalistice, Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info” și Fundației Soros-Moldova privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și se pronunță o nouă încheiere, prin care:

Cererea depusă de concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova privind asigurarea acțiunii prin aplicarea interdicției de a răspândi buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” și a aplica sechestrul pe tirajul existent al buletinului până la examinarea definitivă a cauzei se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ion Secrieru

Marina Anton

Ana Gavrilița